

Adı:	 Lisesi	Puan
Soyadı	2025- 2026 Eğitim Öğretim Yılı Demokrasi ve İnsan Hakları Dersi 1. Dönem 1. Yazılı	
Sınıfı:	No:	

Kapsam: 1. Ünite / Kolay seviye

SORULAR

1. Soru: Bir ülkede egemenlik, yani devleti yönetme gücü, farklı şekillerde kullanılabilir. Egemenlik tek bir kişinin elindeyse buna monarşi denir. Yönetim gücü, zenginlik veya askerî güç gibi özelliklere sahip küçük bir azınlığın elindeyse oligarşi söz konusudur. Egemenliğin doğrudan halka ait olduğu, halkın kendi kendini yönettiği sistem ise demokrasidir.

Öncüldeki metne göre, demokrasiyi monarşi ve oligarşiden ayıran temel fark nedir?

Cevap: Demokraside egemenliğin (yönetme gücünün) halka ait olması, diğerlerinde ise tek kişide (monarşi) veya küçük bir grupta (oligarşi) toplanmasıdır.

2. Soru: Demokratik devletlerde üç temel güç bulunur: Yasama, yürütme ve yargı. Güçler ayrılığı ilkesi, bu üç gücün farklı kurumlara ve kişilere verilmesidir. Örneğin, yasaları yapma gücü (yasama) meclise, yasaları uygulama gücü (yürütme) hükümete ve anlaşmazlıkları çözme gücü (yargı) bağımsız mahkemelere aittir. Bu güçler arasında bir denetim ve denge ilişkisi bulunur.

Güçler ayrılığı ilkesinin amacı nedir? Bir örnekle açıklayınız.

Cevap: Amacı, gücün tek elde toplanmasını engellemektir. Örneğin, meclis (yasama) yasa yapar, hükümet (yürütme) bu yasayı uygular.

3. Soru: Prusya Kralı II. Friedrich, sarayının manzarasını kapatan bir değirmenin yıkılmasını emreder. Değirmenci, değirmenini satmayı reddeder. Kral, "Ben kralım, istesem zorla alırım!" deyince değirmenci, "Unutmayın ki Berlin'de hâkimler var!" cevabını verir. Bu söz, hiçbir gücün, kral dahi olsa adaletten üstün olmadığını gösterir.

Değirmencinin "Berlin'de hâkimler var!" sözü, demokrasinin hangi temel ilkesine olan güveni göstermektedir?

Cevap: Hukukun üstünlüğü ilkesine olan güveni göstermektedir.

4. Soru: Laiklik, en genel anlamıyla devlet ile din işlerinin birbirinden ayrılmasıdır. Laik devletlerde, devlet yönetimi din kurallarına göre değil, akıl ve bilime dayalı hukuk kurallarına göre düzenlenir. Bu sistemde devlet, tüm vatandaşların din, vicdan ve ibadet özgürlüğünü koruma altına alır ve bu konuda yansız (tarafsız) davranır.

laik bir devletin, vatandaşlarının din ve vicdan özgürlüğü konusundaki tutumu nasıl olmalıdır?

Cevap: Laik devlet, vatandaşlarının din ve vicdan özgürlüğünü korumalı ve bu konuda yansız (tarafsız) olmalıdır.

5. Soru: Aşağıdaki tabloda demokratik seçimlerin bazı temel ilkeleri ve açıklamaları verilmiştir.

İlke	Açıklaması
Genel Oy	Her vatandaşın hiçbir ayırım yapılmaksızın oy verme hakkına sahip olmasıdır.
Eşit Oy	Herkesin yalnızca bir oya sahip olmasıdır.
Gizli Oy	Oy verme işleminin gizli yapılmasıdır.
Açık Sayım	Oyların sayım ve dökümünün herkesin görebileceği şekilde (aleni) yapılmasıdır.

Bir seçimde, zengin bir iş insanının da bir işçinin de oyunun "1" sayılması, tablodaki hangi ilke ile ilgilidir?

Cevap: Eşit Oy ilkesi ile ilgilidir.

6. Soru: Demokrasilerde "çoğunlukçu" ve "çoğulcu" olmak üzere iki farklı anlayış vardır. Çoğunlukçu anlayış, seçimde çoğunluğu alanın her şeyi yapabileceğini savunur ve azınlığın görüşlerini ikinci plana atabilir. Çoğulcu anlayış ise toplumdaki farklı düşünce, inanç ve yaşam tarzlarının tümünün değerli olduğunu kabul eder. Farklı kesimlerin örgütlenme özgürlüğünü ve yönetime katılmasını savunur.

Çoğunlukçu ve çoğulcu anlayışın, toplumdaki "azınlıkta kalan" gruplara bakış açısını karşılaştırınız.

Cevap: Çoğunlukçu anlayış azınlık görüşlerini ikinci plana atarken, çoğulcu anlayış azınlıkların da görüşlerini değerli bulur ve yönetime katılmalarını savunur.

7. Soru: Sivil Toplum Kuruluşlarının (STK) Bazı İşlevleri:

- Kamuoyu oluşturarak bireylerin taleplerinin dile getirilmesine yardımcı olur.
- Katılımcı demokrasinin sağlanması için çalışır.
- Eğitim, sosyal refah gibi konularda projeler üreterek devlete alternatif sorumluluklar alır.
- Bünyesinde yönetim deneyimi edinmiş bireylerin yetişmesini sağlar.

Mahallenizdeki parkların yetersizliği konusunda bir STK'nın (örneğin bir derneğin) yapabileceği iki faaliyeti yazınız.

Kamuoyu oluşturup (imza toplayıp) talepleri dile getirebilir. 2. Katılımcı demokrasi için çalışabilir / Belediye projesi sunabilir.

8. Soru: Demokrasi kültürünün temelini bazı değerler oluşturur. Bunlar; başkasına zarar vermeden istediğini yapabilme (özgürlük), yasalar önünde ayırım gözetmeme (eşitlik), hak edene hakkını verme (adalet), farklı yaşam tarzlarını anlayışla karşılama (hoşgörü) ve toplumdaki farklılıkları bir zenginlik olarak kabul etmektir (farklılıklara saygı).

Bir sınıf arkadaşınızın sizden çok farklı olan siyasi veya kültürel görüşlerini anlayışla karşılamamız, demokrasinin hangi temel değeriyle ilgilidir?

Cevap: Hoşgörü (veya farklılıklara saygı).

9. Soru: Görseli inceleyerek "eşitlik" ve "adalet" kavramları arasındaki farkı açıklayınız.

Cevap: Eşitlik, herkese aynı imkânları vermektir (aynı kutu). Adalet ise, herkesin aynı sonuca (meyveye) ulaşabilmesi için ihtiyacına göre farklı imkânlar sunmaktır (farklı yükseklikte kutular).

10. Soru: Demokratik vatandaş; demokrasiyi benimsemiş, hak ve sorumluluklarını bilen, başkalarının haklarına saygı duyan vatandaşdır. Demokratik vatandaşlar, çevrelerinde olup bitenlere karşı duyarlıdır. Mahallesindeki bir sorunun farkındadır ve bu sorunların çözümüne yönelik çalışmaların içinde yer alır. Örneğin, hak ihlallerine izin vermezler.

Oturduğunuz mahalledeki bir fabrikanın bacasından çıkan dumanın çevreyi kirletmesi karşısında "demokratik bir vatandaşın" göstermesi gereken tutum ne olmalıdır?

Cevap: Çevresindeki soruna duyarlı olmalı, (sağlıklı çevrede yaşama) hakkının ihlaline izin vermemeli ve sorunun çözümü için (ilgili kurumlara başvurmak gibi) çalışmalara katılmalıdır.

11. Soru: Yarı Doğrudan Demokraside Halkın Egemenliği Kullanma Biçimleri

Araç	Açıklaması
Halk Oylaması (Referendum)	Meclisin kabul ettiği bir kanunun, halkın da kabul etmesi hâlinde yürürlüğe girmesidir.
Halk Vetosu	Mecliste kabul edilen bir yasanın, yeterli sayıda vatandaşın itirazı üzerine referanduma götürülmesidir.
Halk Girişimi	Belirli sayıda seçmenin parlamentoya (meclise) kanun teklifi verebilme hakkına sahip olmasıdır.

tarihkursu.com Güncel ders slaytlarına ulaşmak için tıkla

Yarı doğrudan demokrasi ile temsilî demokrasiyi "kanun yapma (yasa yapma)" süreci açısından karşılaştırınız.

Cevap: Temsilî demokraside kanunları sadece meclis (temsilciler) yapar. Yarı doğrudan demokraside ise meclisin yanında halk da (halk oylaması, veto veya girişim yoluyla) kanun yapma sürecine katılabilir.

12. Soru: Türkiye'de 2017'de yapılan referandum ile Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilmiştir. Bu sistemde cumhurbaşkanı (yürütme) doğrudan halk tarafından seçilir. Yasama yetkisi TBMM'ye aittir. Yargı yetkisi ise bağımsız mahkemelerdedir. Güçler ayrılığı ilkesinin benimsendiği bu sistemde yürütme yetkisi cumhurbaşkanındadır. Cumhurbaşkanı ve milletvekili seçimleri aynı anda ve beş yılda bir yapılır.

Türkiye'deki Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nde "yürütme" yetkisi kime aittir ve bu kişi nasıl belirlenir?

Cevap: Yürütme yetkisi cumhurbaşkanına aittir ve doğrudan halk tarafından seçilir.

[İçeriklerin devamı için bize destek olabilirsiniz](#)

Youtube abone olmak için: <https://www.youtube.com/@tarihkursu>

Pdf dosyalara ulaşabileceğiniz web sitemiz: <https://www.tarihkursu.com/>

Facebook sayfamız: https://www.facebook.com/tarihkursu?locale=tr_TR

instagram sayfamız: <https://www.instagram.com/tarihkursu/...>

- Yeni müfredata uygun
- Akıllı tahtalar ile % 100 uyumlu
- Her ünite için ayrı slayt
- Zorunlu dersler + Seçmeli dersler
- Tyt-Ayt kurs slaytları
- Zengin içerik

Güncel slaytlarımızı incelediniz mi?

İşimiz Gücümüz Tarih

Slaytlarımıza ulaşmak için tıkla:

tarihkursu.com Güncel ders slaytlarına ulaşmak için tıkla

<https://tarihkursu.com/index.php/2024/08/29/2024-2025-guncel-tarih-dersi-slaytlari-ve-tyt-kurs-slaytlari/>